

HET VOORZORGSPRINCIPE

De Belgische gezondheidszorg is tientallen jaren gevrijwaard gebleven van politieke of maatschappelijke zorgen. De financiering via de sociale zekerheid was veilig, al nam de overdracht uit andere sectoren steeds toe: 22% van de kosten wordt door de overheid betaald uit belastingopbrengsten. De kosten stegen ook constant: sinds 1980 stijgen de gezondheidsuitgaven elk jaar 3 à 4% sneller dan het bruto binnenlands product.

Catastrofe in zicht

Naast de kwaliteit, de toegankelijkheid en de dekkingsgraad had ons systeem ook als troef dat het relatief goedkoop was. Dat is geleidelijk veranderd: in slechts 3 andere landen van de Europese Unie wordt een nog groter percentage van het bruto binnenlands product aan gezondheidszorg besteed. Zonder drastische veranderingen stevenen we dus af op de catastrofe van de onbetaalbaarheid. Catastrofe is een actueel woord: de opwarming van de aarde is een catastrofe, de Mexicaanse griep is een catastrofe, net als het uitstellen van het rookverbod in cafés. Preventief optreden is onmiddellijk nodig, wat het ook kost. Door 12 miljoen griepvaccins aan te kopen bijvoorbeeld. Bij rampscenari'o's hoort immers de toepassing van het voorzorgsprincipe: we nemen overdreven dure maatregelen om een ramp te voorkomen die zich waarschijnlijk toch nooit zal voordoen. Onze middelen zijn echter beperkt en moeilijke keuzes niet te vermijden.

Churchill en Elio

Het zijn politici die deze keuzes moeten maken en de kosten en baten van hervormingen tegen elkaar moeten afwegen. De waarden waarop ze zich baseren, verschillen naargelang de politieke overtuiging: is een collectief, openbaar systeem waardevoller dan een geprivatiseerd systeem dat een individu meer keuze maar ook meer persoonlijke verantwoordelijkheid geeft? Tussen die twee in liggen nog talloze mogelijke schakeringen. In de Belgische politiek met veel verschillende maatschappijvisies ligt een duidelijke keuze niet voor de hand.

Nochtans is onmiddellijk duidelijkheid scheppen de meest effectieve manier om een ernstig en onafwendbaar probleem aan te pakken. Churchill zei in zijn eerste speech als oorlogsminister dat hij 'niets anders te bieden had dan bloed, gezwoeg, zweet en tranen'. Hij beschreef zijn doel in vier woorden: 'Overwinnen tegen elke prijs'. Als wij een gezonde gezondheidszorg willen voor de toekomst, moet er ook snel duidelijkheid komen over waar we naar toe willen, tegen welke kost en met welke baten. Gelukkig is er Elio Di Rupo, die, zoals

over het rookverbod, een persoonlijke beslissing neemt en die verkondigt via zijn blog. Churchill had de radio, Elio het internet. Er bestaat geen risicovrije toekomst, maar we zijn gerustgesteld: ook over de betaalbaarheid van de gezondheidszorg wachten we op een persoonlijk standpunt van de partijvoorzitter.

’ In de Belgische politiek ligt een duidelijke keuze niet voor de hand.

Johnny Van der Straeten
Gedelegeerd bestuurder